

FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE

INFORMACIJA

o upisu učenika u osnovne i srednje škole u školskoj
2024/25. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine

Mostar, decembar/prosinac 2024. godine

SADRŽAJ

UVOD.....	3
1. OSNOVNE ŠKOLE	4
1.1. Broj upisanih učenika u prvi razred osnovne škole u školskoj 2024/25. godini u Federaciji BiH po kantonima	4
1.2. Zbirni podaci o broju učenika osnovnih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine u školskoj 2024/25. godini i kretanje broja učenika osnovnih škola u periodu školska 2015/16 – 2024/25. godina	12
2. SREDNJE ŠKOLE.....	16
2.1. Broj upisanih učenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2024/25. godini u Federaciji BiH po kantonima	16
2.2. Zbirni podaci o broju učenika srednjih škola u školskoj 2024/25. godini u Federaciji BiH i kretanje broja učenika srednjih škola u periodu školska 2015/16 – 2024/25. godina	24
REZIME.....	28
PREPORUKE	29

UVOD

Informacija o upisu učenika u osnovne i srednje škole u školskoj 2024/25. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine je informativno-analitički dokument Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke planiran Godišnjim planom rada Ministarstva za 2024. godinu radi dostavljanja istog Vladi Federacije Bosne i Hercegovine na razmatranje. Cilj izrade Informacije o upisu učenika u osnovne i srednje škole u školskoj 2024/25. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine je praćenje broja upisanih učenika u prvi razred osnovnih i srednjih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine i po kantonima, te uporedno prikazivanje prikupljenih podataka za posljednjih deset školskih godina radi praćenja trenda povećanja, odnosno smanjenja broja učenika. U prvom dijelu Informacije će biti predstavljeni i analizirani podaci o broju upisanih učenika u prvi razred osnovnih škola i ukupnom broju učenika u osnovnim školama za svaki kanton u Federaciji BiH, a zatim i podaci za Federaciju BiH. Pored navedenog, u prvom dijelu Informacije bit će prikazani i podaci o broju djece koja su u godini pred polazak u osnovnu školu bila obuhvaćena programima predškolskog odgoja i obrazovanja, što je obaveza utvrđena Okvirnim zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini. U drugom dijelu Informacije će biti predstavljeni i analizirani podaci o broju učenika upisanih u prvi razred srednjih škola i ukupnom broju učenika u srednjim školama po kantonima, a zatim i podaci za Federaciju BiH. Na kraju Informacije bit će prezentiran rezime najvažnijih pokazatelja i zaključaka Informacije, te preporuke na koji način se može unaprijediti stanje u osnovnom i srednjem obrazovanju s aspekta pokazatelja o trendovima smanjenja odnosno povećanja broja učenika u osnovnim i srednjim školama u Federaciji BiH.

Nastava u školskoj 2024/25. godini za učenike osnovnih i srednjih škola počela je 02.09.2024. godine u sljedećih sedam kantona: Unsko-sanskom, Tuzlanskom, Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, Zeničko-dobojskom, Srednjobosanskom i Kantonu Sarajevo, te Kantonu 10. U tri preostala kantona (Posavskom, Hercegovačko-neretvanskom i Zapadnohercegovačkom kantonu) nastava je počela 09.09.2024. godine jer su kantonalne vlade, odnosno resorna kantonalna ministarstva donijela odluku o odgođi početka nastave za jednu sedmicu zbog iznimno visokih temperatura. U Hercegovačko-neretvanskom kantonu, nastava u osnovnim i srednjim školama u prvom polugodištu školske 2024/25. godine se nije održavala u periodu od 26.11.2024. godine do 25.12.2024. godine zbog štrajka prosvjetnih radnika.

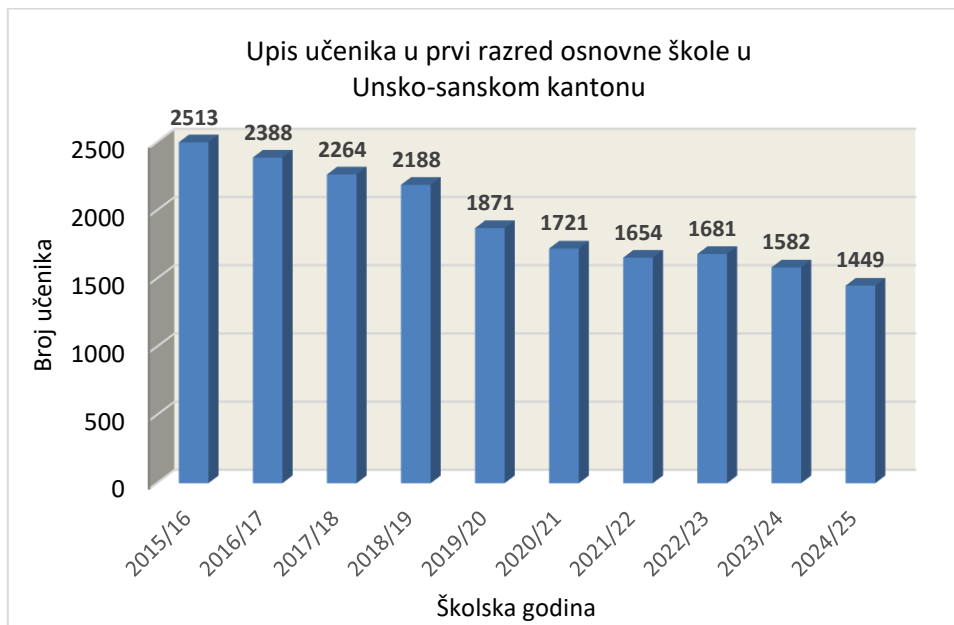
Za izradu Informacije korišteni su podaci: Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona, Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta Posavskog kantona, Ministarstva obrazovanja/naobrazbe i nauke/znanosti Tuzlanskog kantona, Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona, Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa Kantona 10 i Federalnog zavoda za statistiku. Tražene podatke o upisu učenika u osnovne i srednje škole nisu dostavila resorna ministarstva Srednjobosanskog i Zapadnohercegovačkog kantona, te su za izvješćavanje o ovim kantonima korišteni podaci Federalnog zavoda za statistiku.

1. OSNOVNE ŠKOLE

1.1. Broj upisanih učenika u prvi razred osnovne škole u školskoj 2024/25. godini u Federaciji BiH po kantonima

Unsko-sanski kanton

U prvi razred osnovne škole u školskoj 2024/25. godini, upisano je **1.449** učenika, što je manje za 133 učenika, odnosno 8,4% u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Ukoliko analiziramo podatke o upisu učenika u desetogodišnjem periodu, ustanovit ćemo da se, izuzev u školskoj 2022/23. godini, broj učenika u posmatranom periodu kontinuirano smanjivao. U školskoj 2024/25. godini, broj upisanih učenika u prvi razred osnovne škole manji je za 1.064 učenika ili 42,3% u odnosu na školsku 2015/16. godinu, koja predstavlja početak perioda posmatranja. Prema informacijama resornog kantonalnog ministarstva, Unsko-sanski kanton bilježi negativan trend odlaska porodica što direktno i indirektno utiče na smanjenje broja učenika u osnovnim školama i srednjim školama.

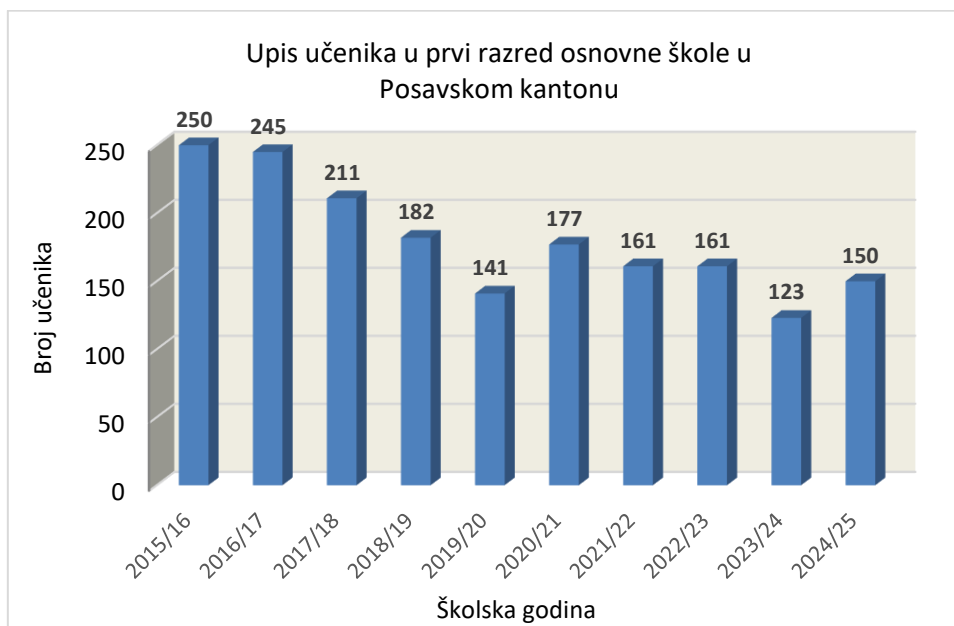
U skladu sa podacima dostavljenim od resornog kantonalnog ministarstva, broj djece koja su u godini pred polazak u osnovnu školu bila uključena u programe predškolskog odgoja i obrazovanja je 427, što predstavlja obuhvat od 34,50%.

Ukupan broj učenika osnovnih škola u školskoj 2024/25. godini u Unsko-sanskom kantonu je **15.973**, a od toga 7.861 djevojčica. U odnosu na prethodnu školsku godinu, broj učenika u tekućoj školskoj godini je veći za 470 učenika ili 3%.

Broj učenika s teškoćama u razvoju u redovnim osnovnim školama je 244.

Posavski kanton

U prvi razred osnovne škole u školskoj 2024/25. godini, upisano je 150 učenika, što je za 27 učenika, odnosno 21,95% više u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Posmatranjem grafičkog prikaza podataka o broju učenika upisanih u prvi razred osnovne škole, može se primijetiti da je broj učenika fluktuirao u posmatranom periodu s tendencijom smanjenja broja učenika. Broj učenika upisanih u prvi razred osnovne škole u tekućoj školskoj godini manji je za 100 učenika ili 40% u odnosu na školsku 2015/16. godinu, koja predstavlja početak perioda posmatranja.

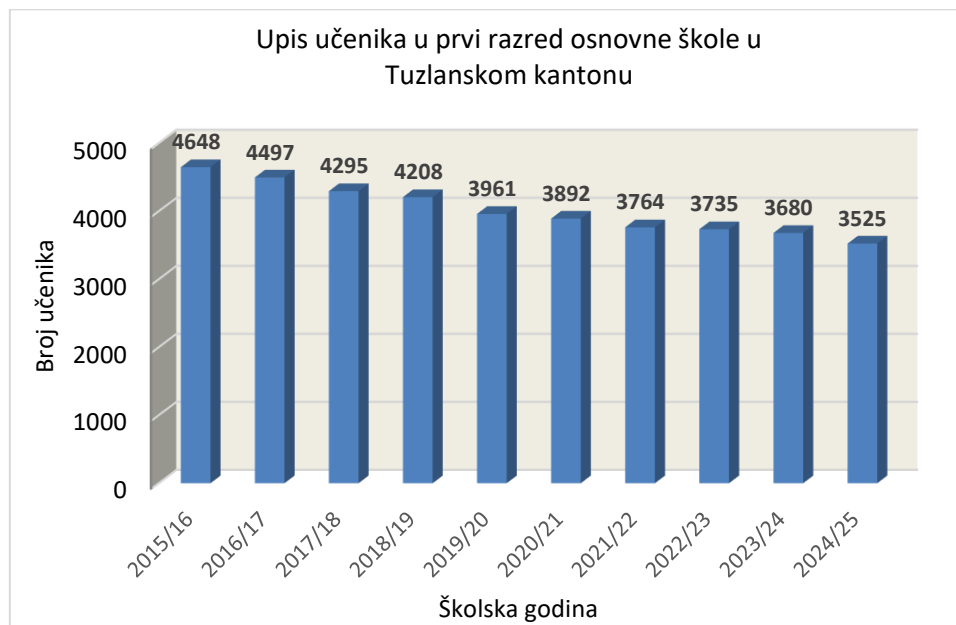
Prema informacijama resornog kantonalnog ministarstva, proteklih godina je zabilježeno dosta odlazaka porodica u inostranstvo, te je i broj učenika u osnovnim i srednjim školama konstantno opadao. U zadnje dvije godine zabilježen je određeni broj povratnika iz inostranstva, te je ublažen trend smanjenja broja učenika.

Vrijedi istaći da su u obavezne programe predškolskog odgoja i obrazovanja djece pred polazak u školu u ovom kantonu bila uključena sva djeca (100%) koja su tekuće školske godine upisala prvi razred osnovne škole.

Ukupan broj učenika osnovnih škola u školskoj 2024/25. godini u Posavskom kantonu je **1.548** učenika, što je za 65 učenika ili 4,4% više u odnosu na prethodnu školsku godinu. Broj učenika s teškoćama u razvoju koji pohađaju redovnu nastavu u osnovnim školama, uz podršku asistenata u nastavi, je 29.

Tuzlanski kanton

U prvi razred osnovne škole u školskoj 2024/25. godini, upisano je **3.525** učenika (od toga 1.747 učenica), što je 155 učenika manje ili 4,2% u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Analizom grafičkog prikaza broja upisanih učenika u prvi razred osnovne škole u Tuzlanskom kantonu, evidentno je da se broj upisanih učenika kontinuirano smanjivao. Broj upisanih učenika prvog razreda osnovnih škola u tekućoj školskoj godini je za 1.123 učenika manji u odnosu na školsku 2015/16. godinu (početna godina posmatranja u desetogodišnjem periodu), odnosno manji je za 24,2%.

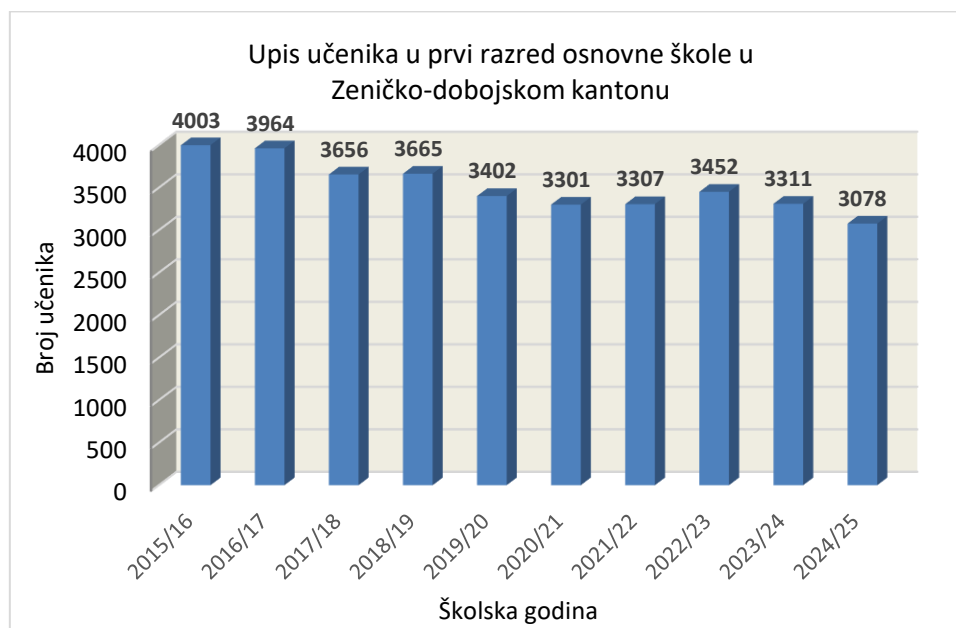
Prema informacijama resornog kantonalnog ministarstva, razlog smanjenja broja učenika u osnovnim i srednjim školama je iseljavanje stanovništva.

U Tuzlanskom kantonu je u godini pred polazak u osnovnu školu predškolski odgoj i obrazovanje obavezan za svu djecu predškolskog uzrasta.

Ukupan broj učenika osnovnih škola u školskoj 2024/25. godini u Tuzlanskom kantonu je **33.657** učenika, a od toga je 16.538 učenica. U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika osnovnih škola manji je za 1.018 učenika ili 2,9%. Broj učenika s teškoćama u razvoju u redovnim osnovnim školama je 302.

Zeničko-dobojski kanton

U školskoj 2024/25. godini, u prvi razred osnovne škole upisano je 3.078 učenika (od toga 1.516 učenica). U poređenju sa prošlom školskom godinom, u tekućoj je upisano 233 učenika manje, odnosno 7%. Ipak, s obzirom na to da podaci o broju upisanih učenika u prvi razred osnovne škole za školsku 2024/25. godinu ne uključuju podatke za općine Usora i Žepče, smatramo da je smanjenje broja učenika u odnosu na prethodnu školsku godinu manje od navedenog.

Posmatranjem grafičkog prikaza podataka o broju učenika upisanih u prvi razred osnovne škole, može se primijetiti da je broj učenika fluktuirao u posmatranom periodu s tendencijom smanjenja broja učenika. Broj učenika upisanih u prvi razred osnovne škole u tekućoj školskoj godini je za 925 učenika ili 23,1% manji u odnosu na školsku 2015/16. godinu, koja predstavlja početak perioda posmatranja. Ipak, ovaj podatak o smanjenju broja učenika treba uzeti s određenom rezervom s obzirom na to da podaci za školsku 2024/25. godinu ne uključuju podatke za općine Usora i Žepče.

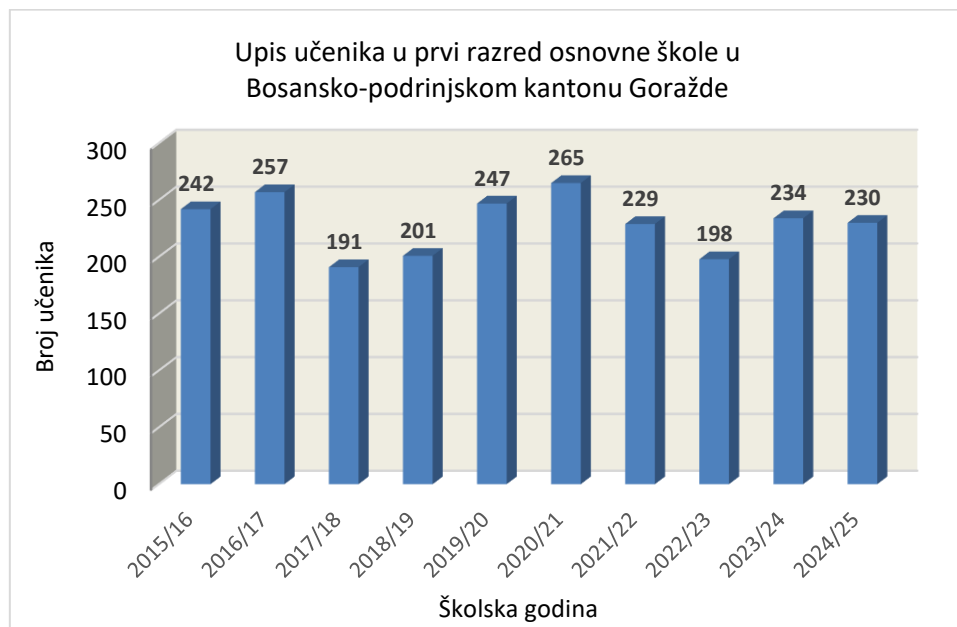
Broj djece koja su u godini pred polazak u osnovnu školu bila uključena u programe predškolskog odgoja i obrazovanja je 2.535 djece.

Ukupan broj učenika osnovnih škola u školskoj 2024/25. godini u Zeničko-dobojskom kantonu je **29.626**¹, a od tog broja je 14.433 učenica. Broj učenika s teškoćama u razvoju u redovnim osnovnim školama je 784. U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika osnovnih škola manji je za 914 učenika ili 3%.

¹ Saopćenje Federalnog zavoda za statistiku br. 12.1 od 16. 12. 2024.

Bosansko-podrinjski kanton Goražde

U školskoj 2024/25. godini, u prvi razred osnovne škole upisano je 230 učenika, što je 4 učenika manje u odnosu na prethodnu školsku godinu i predstavlja smanjenje za 1,7%.

Broj upisanih učenika u prvi razred osnovne škole u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, u posmatranom periodu, je značajno fluktuirao. U tekućoj školskoj godini, broj učenika upisanih u prvi razred osnovne škole, u odnosu na početak perioda posmatranja (školska 2015/16. godina), manji je za 12 učenika ili 4,96%.

Broj djece koja su u godini pred polazak u osnovnu školu bila uključena u programe predškolskog odgoja i obrazovanja je 230, što predstavlja obuhvat od 100%.

Ukupan broj učenika u osnovnim školama u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde u školskoj 2024/25. godini je **1.996**. U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika osnovnih škola manji je za 12 učenika ili 0,6%. Broj učenika s invaliditetom u redovnim osnovnim školama je 25.

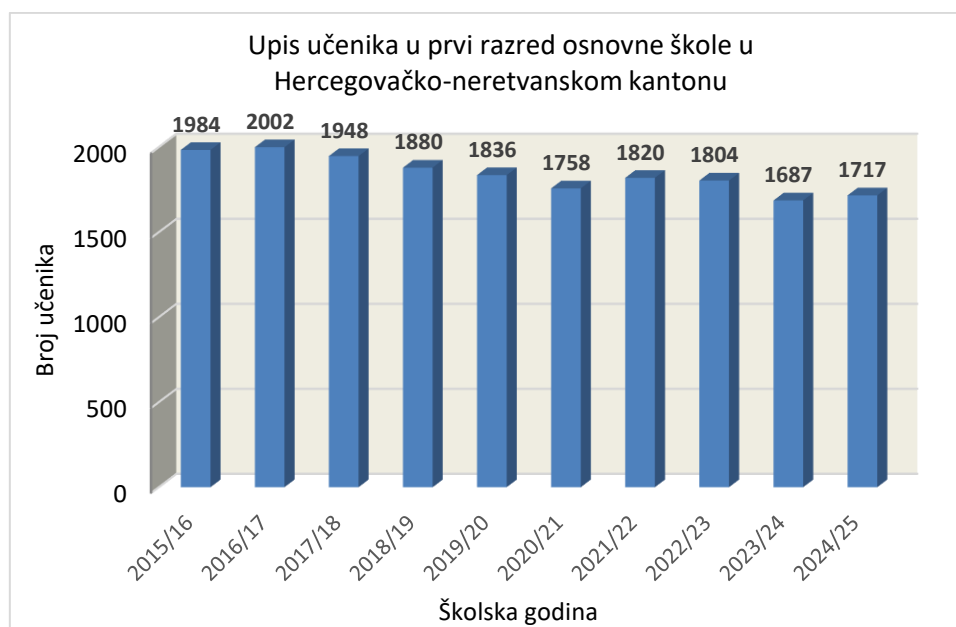
Srednjobosanski kanton

Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona nije dostavilo podatke o upisu učenika u osnovne i srednje škole u školskoj 2024/25. godini.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupan broj učenika osnovnih škola u Srednjobosanskom kantonu u školskoj 2024/25. godini je **17.452**.² U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika ove školske godine manji je za 451 učenika ili 2,5%.

Hercegovačko-neretvanski kanton

U školskoj 2024/25. godini, u prvi razred osnovne škole upisano je **1.717** učenika, što predstavlja povećanje za 30 učenika ili 1,8% u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Posmatranjem kretanja broja učenika u desetogodišnjem periodu, može se uočiti da je broj učenika prvog razreda fluktuirao s tendencijom smanjenja. Broj učenika prvih razreda u tekućoj školskoj godini, u odnosu na početnu godinu posmatranja, manji je za 267 učenika ili 13,5%.

Program predškolskog odgoja i obrazovanja u godini pred polazak u osnovnu školu nije obavezan u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, ali prema podacima Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona, broj djece koja su bila uključena u predškolske programe u godini pred polazak u osnovnu školu je 788, što je 45% od ukupnog broja djece koja su ove školske godine upisana u prvi razred osnovne škole.

² Saopćenje Federalnog zavoda za statistiku br. 12.1 od 16. 12. 2024.

Ukupan broj učenika u osnovnim školama u školskoj 2024/25. godini u Hercegovačko-neretvanskom kantonu je **16.152**. U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika u tekućoj školskoj godini veći je za 311 učenika ili 1,96%.

U redovne osnovne škole uključena su 203 učenika s teškoćama u razvoju i posebnim obrazovnim potrebama.

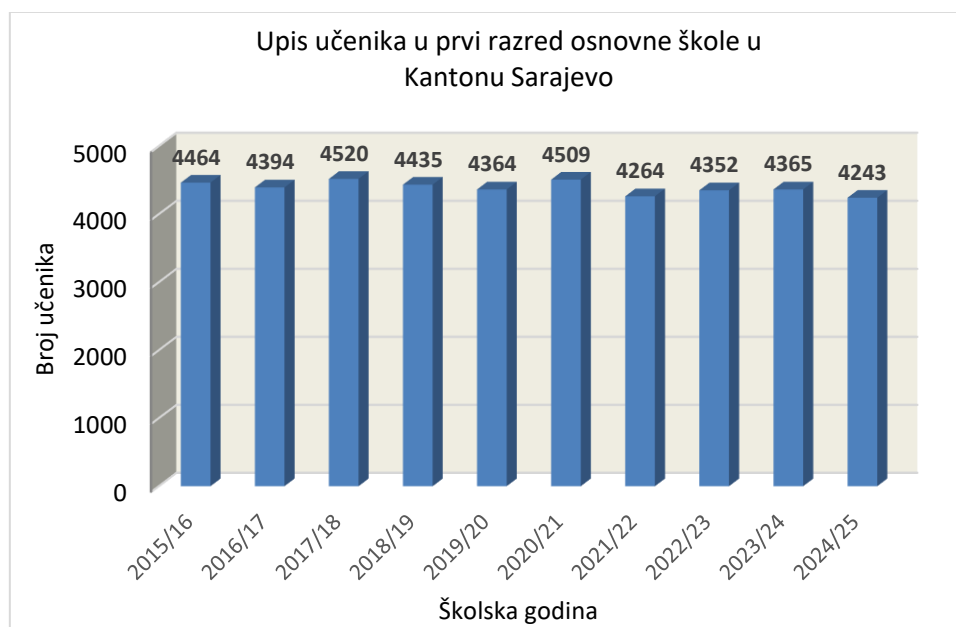
Zapadnohercegovački kanton

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Zapadnohercegovačkog kantona nije dostavilo podatke o upisu učenika u osnovne i srednje škole u školskoj 2024/25. godini.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupan broj učenika osnovnih škola u Zapadnohercegovačkom kantonu u školskoj 2024/25. godini je **7.183**.³ U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika ove školske godine veći je za 7 učenika ili 0,1%.

Kanton Sarajevo

U školskoj 2024/25. godini, u prvi razred osnovne škole upisana su **4.243** učenika i u odnosu na prethodnu školsku godinu broj učenika je manji za 122, što predstavlja smanjenje za 2,8%.

Kao što se može vidjeti iz grafikona koji prikazuje kretanje broja učenika upisanih u prvi razred osnovne škole, u desetogodišnjem periodu broj učenika je fluktuirao. Poređenjem broja upisanih učenika u ovoj školskoj godini u odnosu na školsku 2015/16. godinu, tj. početnu godinu u desetogodišnjem periodu, može se konstatirati da je taj broj manji za 221 učenika ili 4,95%.

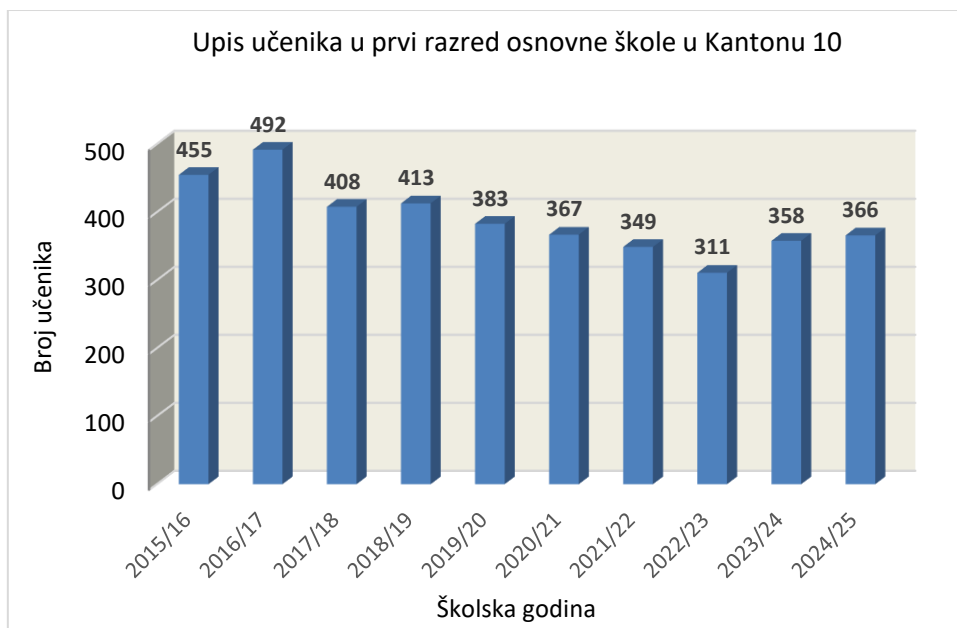
³ Saopćenje Federalnog zavoda za statistiku br. 12.1 od 16. 12. 2024.

Broj djece koja su u godini pred polazak u osnovnu školu bila uključena u programe predškolskog odgoja i obrazovanja je 4200, što čini obuhvat od 99%.

Ukupan broj učenika u osnovnim školama u Kantonu Sarajevo u školskoj 2024/25. godini je **38.096** učenika, od toga je 18.548 učenica. U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika u tekućoj školskoj godini manji je za 297 učenika ili 0,77%.

Kanton 10

U školskoj 2024/25. godini, u prvi razred osnovne škole upisano je **366** učenika, što je za 8 učenika ili 2,2% više u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Iz grafikona iznad može se vidjeti da je broj učenika upisanih u prvi razred osnovne škole u posmatranom periodu fluktuirao s tendencijom smanjenja broja učenika. Ipak, evidentno je i to da je u dvije posljednje školske godine došlo do stabilizacije pa čak i blagog povećanja broja učenika. Prema informacijama resornog kantonalnog ministarstva, najveći razlog povećanja broja učenika u posljednje dvije godine je povratak porodica iz inostranstva.

Ukoliko uporedimo podatak o broju učenika prvog razreda u tekućoj školskoj godini s podatkom iz školske 2015/16. godine, može se zaključiti da je broj učenika u ovoj školskoj godini manji za 89 učenika ili 19,56% u odnosu na početnu godinu analize.

Broj djece koja su u godini pred polazak u osnovnu školu bila uključena u programe predškolskog odgoja i obrazovanja na području ovog kantona je 250, što predstavlja obuhvat od 63,3%.

Ukupan broj učenika u osnovnim školama u Kantonu 10 u školskoj 2024/25. godini je **3.317**, a u odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika osnovnih škola veći je za 22 učenika ili 0,67%. Broj učenika s teškoćama u razvoju u redovnim osnovnim školama je 55.

1.2. Zbirni podaci o broju učenika osnovnih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine u školskoj 2024/25. godini i kretanje broja učenika osnovnih škola u periodu školska 2015/16 – 2024/25. godina

Tabela 1: Broj učenika u osnovnim školama u Federaciji Bosne i Hercegovine u školskoj 2024/25. godini

Redni broj	Kanton	Broj učenika	
		Prvi razred	Ukupno:
1.	Unsko-sanski	1.449	15.973
2.	Posavski	150	1.548
3.	Tuzlanski	3.525	33.657
4.	Zeničko-dobojski	3.078	29.626 ⁴
5.	Bosansko-podrinjski	230	1.996
6.	Srednjobosanski	-	17.452 ⁵
7.	Hercegovačko-neretvanski	1.717	16.152
8.	Zapadnohercegovački	-	7.183 ⁶
9.	Kanton Sarajevo	4.243	38.096
10.	Kanton 10	366	3.317
Ukupno Federacija BiH		17.817 ⁷	165.000

Izvor: Podaci u tabeli 1 prikupljeni su od resornih kantonalnih ministarstava i Federalnog zavoda za statistiku.

Tabela 2: Pregled kretanja broja učenika upisanih u prvi razred osnovnih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine za period školska 2015/16 – 2024/25. godina

Red. broj	Kanton	Školska godina										Povećanje/ smanjenje j-a	% promjene ⁸ (k/a)× 100
		2015/ 16.	2016/ 17.	2017/ 18.	2018/ 19.	2019/ 20.	2020/ 21.	2021/ 22.	2022/ 23.	2023 /24.	2024/ 25.		
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j		
1.	USK	2.513	2.388	2.264	2.188	1.871	1.721	1.654	1.681	1.582	1.449	-1.064	-42,3%
2.	PK	250	245	211	182	141	177	161	161	123	150	-100	-40%
3.	TK	4.648	4.497	4.295	4.208	3.961	3.892	3.764	3.735	3.680	3.525	-1.123	-24,2%
4.	ZDK	4.003	3.964	3.656	3.665	3.402	3.301	3.307	3.452	3.311	3.078	-925	-23,1%
5.	BPK	242	257	191	201	247	265	229	198	234	230	-12	-5%
6.	SBK	2.489	2.412	2.332	2.241	2.082	1.910	1.822	1.938	1.968	-	-	-
7.	HNK	1.984	2.002	1.948	1.880	1.836	1.758	1.820	1.804	1.687	1.717	-267	-13,5%
8.	ZHK	837	886	869	875	792	803	771	734	802	-		
9.	KS	4.464	4.394	4.520	4.435	4.364	4.509	4.264	4.352	4.365	4.243	-221	-5%
10.	K10	455	492	408	413	383	367	349	311	358	366	-89	-19,6%
Federacija BiH		21.885	21.537	20.658	20.288	19.079	18.703	18.141	18.366	18.110	17.817	-4.068	-18,6%

Izvor: Podaci u tabeli 2 za školsku 2015/16, 2016/17, 2017/18, 2018/19, 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23. i 2023/24. godinu preuzeti su iz statističkih biltena Federalnog zavoda za statistiku br. 235/2016, 250/2017, 270/2018, 288/2019, 308/2020, 326/2021, 345/2022, 368/2023. i 378/2024. Podaci koji se odnose na školsku 2024/25. godinu prikupljeni su od resornih kantonalnih ministarstava, a podatak o broju učenika za Federaciju BiH u školskoj 2024/25. godini preuzet je iz Saopćenja Federalnog zavoda za statistiku br. 12.1 od 16.12.2024. godine.

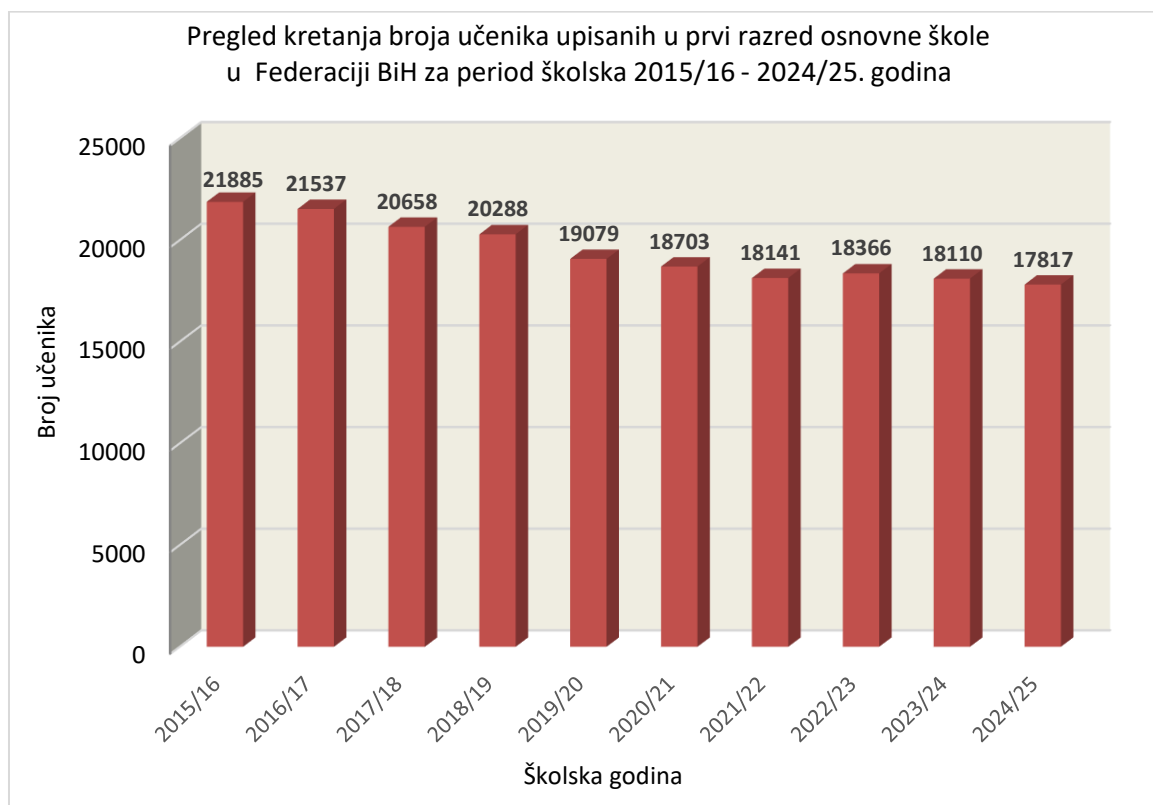
⁴ Federalni zavod za statistiku. Saopćenje br. 12.1 od 16.12.2024. godine

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

⁸ Zaokruženo na jednu decimalu

U grafikonu iznad dati su podaci za Federaciju Bosne i Hercegovine

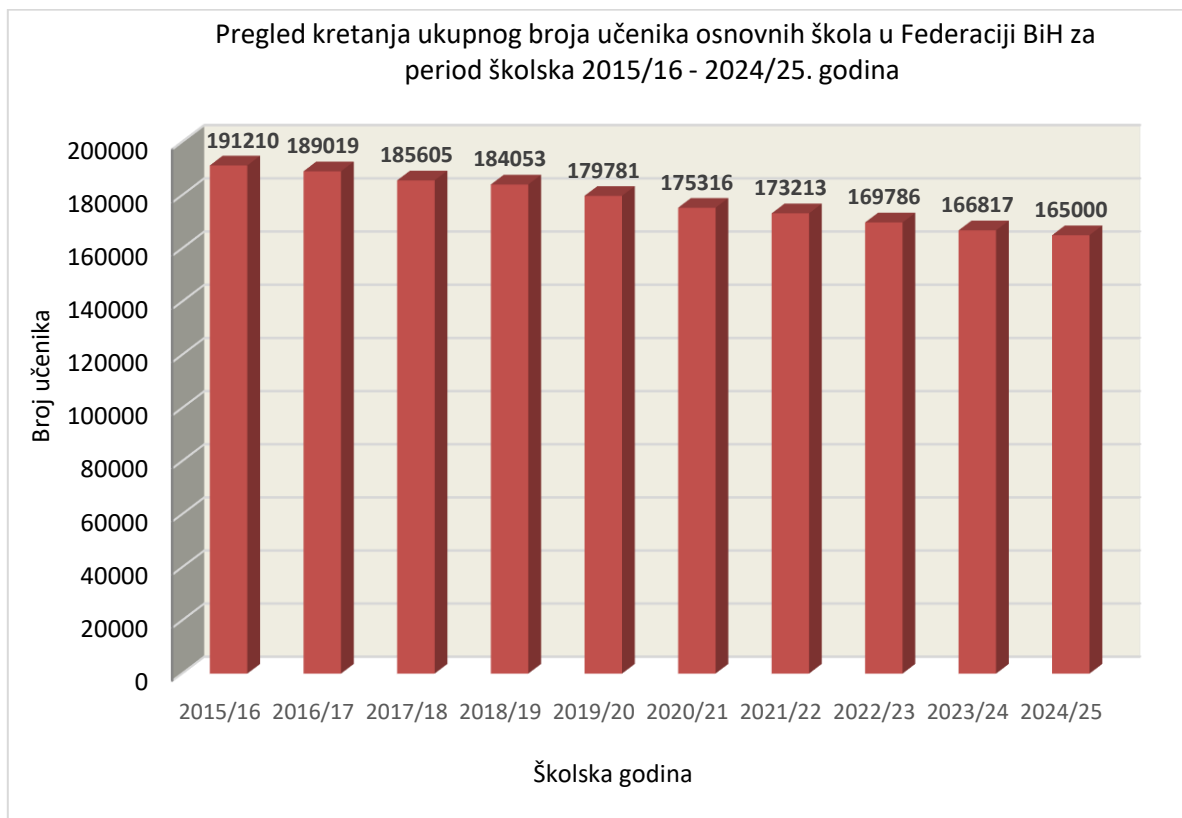
U tekućoj školskoj godini, u odnosu na prethodnu školsku godinu, broj učenika upisanih u prvi razred osnovne škole u Federaciji BiH manji je za **293** učenika ili **1.6%**. Analizom kretanja broja učenika upisanih u prvi razred osnovnih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine od školske 2015/16. godine do školske 2024/25. godine, može se primijetiti da je broj učenika u posmatranom periodu fluktuirao s tendencijom smanjenja. Broj učenika upisanih u prvi razred osnovne škole u Federaciji BiH u školskoj 2024/25. godini, u odnosu na početnu godinu posmatranja (školsku 2015/16. godinu), manji je za 4.068 učenika ili 18,6%.

Ukoliko analiziramo podatke iz tabele 2, evidentno je da je u svih osam kantona za koje su nam dostavljeni podaci od resornih kantonalnih ministarstava za tekuću školsku godinu došlo do smanjenja broja učenika upisanih u prvi razred osnovne škole u odnosu na početnu godinu prikazanu u tabeli, tj. školsku 2015/16. godinu. Ukoliko posmatramo procentualne pokazatelje o smanjenju broja učenika upisanih u prvi razred osnovne škole u tekućoj školskoj godini u odnosu na početnu godinu desetogodišnjeg perioda, u osam kantona za koje su dostupni podaci (izuzev Srednjobosanskog i Zapadnohercegovačkog kantona), najznačajnije procentualno smanjenje broja upisanih učenika zabilježeno je u Unsko-sanskom kantonu (-42,3%) i Posavskom kantonu (-40%).

Tabela 3: Pregled kretanja ukupnog broja učenika osnovnih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine za period školska 2015/16 – 2024/25. godina

Red. broj	Kanton	Školska godina										Povećanje/ smanjenje	% Promjene ⁹ (k/a)×100
		2015/16.	2016/17.	2017/18.	2018/19.	2019/20.	2020/21.	2021/22.	2022/23.	2023/24.	2024/25.		
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
1.	USK	23.618	22.764	21.862	20.716	19.176	18.034	17.049	16.491	15.503	15.973	-7.645	-32,4%
2.	PK	2.621	2.431	2.259	2.071	1.877	1.762	1.662	1.575	1.483	1.548	-1.073	-40,9%
3.	TK	39.416	38.927	38.111	37.612	36.655	35.839	35.907	35.212	34.675	33.657	-5.759	-14,6%
4.	ZDK	34.089	34.371	33.529	32.952	32.698	31.774	31.895	30.901	30.540	29.626	-4.463	-13,1%
5.	BPK	1.908	1.929	1.889	1.871	1.891	1.947	1.995	2.006	2.008	1.996	88	4,6%
6.	SBK	22.155	21.547	20.974	21.729	20.826	20.009	19.185	18.572	17.903	17.452	-4.703	-21,2%
7.	HNK	17.785	17.365	17.337	17.262	16.852	16.555	16.531	16.318	15.841	16.152	-1.633	-9,2%
8.	ZHK	8.244	7.961	7.666	7.871	7.830	7.598	7.365	7.252	7.176	7.183	-1.061	-12,9%
9.	KS	36.233	36.789	37.372	37.669	37.917	38.043	38.014	38.048	38.393	38.096	1.863	5,1%
10.	K10	5.141	4.935	4.606	4.300	4.059	3.755	3.610	3.411	3.295	3.317	-1.824	-35,5%
Σ Federacija BiH		191.210	189.019	185.605	184.053	179.781	175.316	173.213	169.786	166.817	165.000	-26.210	-13,7%

Izvor: Podaci u tabeli 3 za školsku 2015/16, 2016/17, 2017/18, 2018/19, 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23. i 2023/24. godinu preuzeti su iz statističkih biltena Federalnog zavoda za statistiku br. 235/2016, 250/2017, 270/2018, 288/2019, 308/2020, 326/2021, 345/2022, 368/2023. i 378/2024. Podaci koji se odnose na školsku 2024/25. godinu prikupljeni su od resornih kantonalnih ministarstava i iz Saopćenja Federalnog zavoda za statistiku br. 12.1 od 16.12.2024. godine.

U grafikonu iznad dati su zbirni podaci za Federaciju Bosne i Hercegovine

⁹ Zaokruženo na jednu decimalu.

Podaci o ukupnom broju učenika osnovnih škola u Federaciji BiH u školskoj 2024/25. godini pokazuju da je ukupan broj učenika osnovnih škola u tekućoj školskoj godini manji za **1.817** učenika ili **1.1%** u odnosu na prethodnu školsku godinu. Pregled kretanja ukupnog broja učenika osnovnih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine za period od školske 2015/16. do školske 2024/25. godine ukazuje na kontinuirano smanjenje broja učenika osnovnih škola. Prema zbirnim podacima za Federaciju BiH, broj učenika osnovnih škola u tekućoj školskoj godini, u odnosu na početnu godinu desetogodišnjeg perioda, manji je za 26.210 učenika ili 13,7%.

Smanjenje broja učenika osnovnih škola u desetogodišnjem periodu evidentno je u osam kantona u Federaciji BiH, dok Bosansko-podrinjski kanton Goražde i Kanton Sarajevo bilježe pozitivan trend, odnosno povećanje broja učenika za 4,6% u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde i za 5,1% u Kantonu Sarajevo.

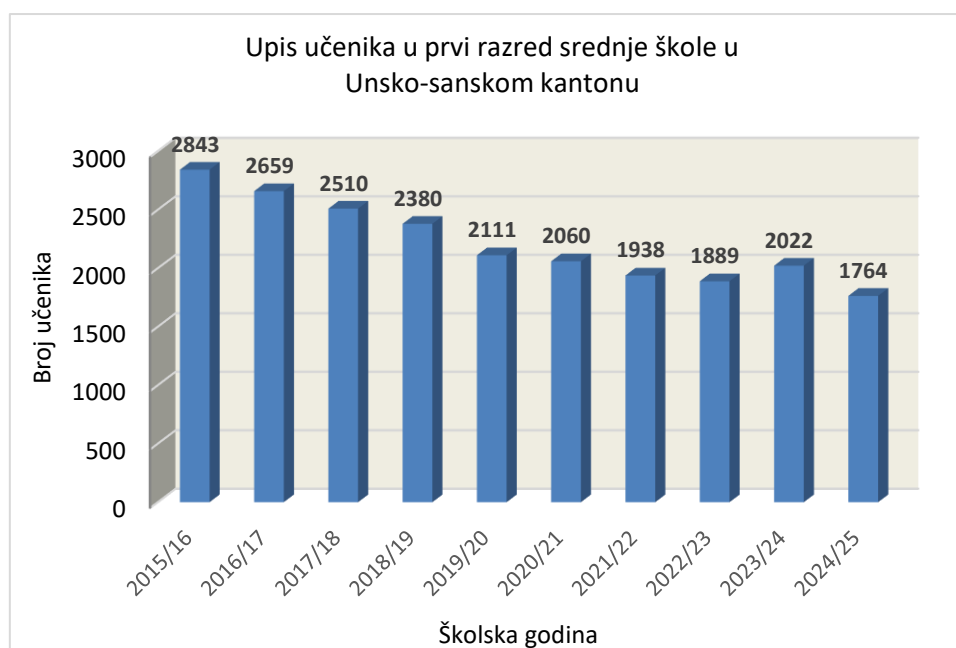
Ukoliko analiziramo procentualne podatke za sve kantone, najveće smanjenje broja učenika u tekućoj školskoj godini u odnosu na prvu godinu desetogodišnjeg perioda (školsku 2015/16. godinu) je u sljedeća tri kantona: Unsko-sanski (32,4%), Posavski (40,9%) i Kanton 10 (35,5%).

2. SREDNJE ŠKOLE

2.1. Broj upisanih učenika u prvi razred srednje škole u školskoj 2024/25. godini u Federaciji BiH po kantonima

Unsko-sanski kanton

U prvi razred srednjih škola Unsko-sanskog kantona u školskoj 2024/25. godini, upisana su **1.764** učenika. U odnosu na prošlu školsku godinu, upisano je 258 učenika manje, odnosno 12,8%.

Ukoliko posmatramo kretanje broja upisanih učenika u desetogodišnjem periodu, može se primijetiti da je broj učenika fluktuirao s trendom smanjenja broja učenika. Upoređujući broj upisanih učenika u ovoj školskoj godini u odnosu na početnu godinu posmatranja (školska 2015/16. godina), broj upisanih učenika u tekućoj školskoj godini manji je za 1.079, što u procentima iznosi 37,95 %.

Iz resornog ministarstva Unsko-sanskog kantona je kao razlog smanjenja broja učenika u osnovnim i srednjim školama navedeno da Unsko-sanski kanton ima negativan trend odlaska porodica što direktno i indirektno utiče na smanjenje broja učenika u osnovnim i srednjim školama.

Ukupan broj učenika koji se obrazuju u srednjim školama u Unsko-sanskom kantonu u školskoj 2024/25. godini je **6.619**. U odnosu na prethodnu školsku godinu, u tekućoj školskoj godini ukupan broj učenika srednje škole je manji za 114 učenika ili 1,7%.

Broj učenika s teškoćama u razvoju u redovnim srednjim školama je 33.

Posavski kanton

U prvi razred srednjih škola Posavskog kantona u školskoj 2024/25. godini, upisano je **176** učenika. U odnosu na prošlu školsku godinu, upisana su 24 učenika manje ili 12%.

Ukoliko posmatramo kretanje broja upisanih učenika u desetogodišnjem periodu, može se primijetiti trend smanjenja broja učenika, sa izuzetkom za školsku 2016/17. godinu u kojoj je zabilježeno povećanje broja učenika u odnosu na prethodnu školsku godinu. Upoređujući broj upisanih učenika u ovoj školskoj godini u odnosu na početnu godinu posmatranja (školska 2015/16. godina), broj upisanih učenika u tekućoj školskoj godini manji je za 142 učenika, što u procentima iznosi 44.65%.

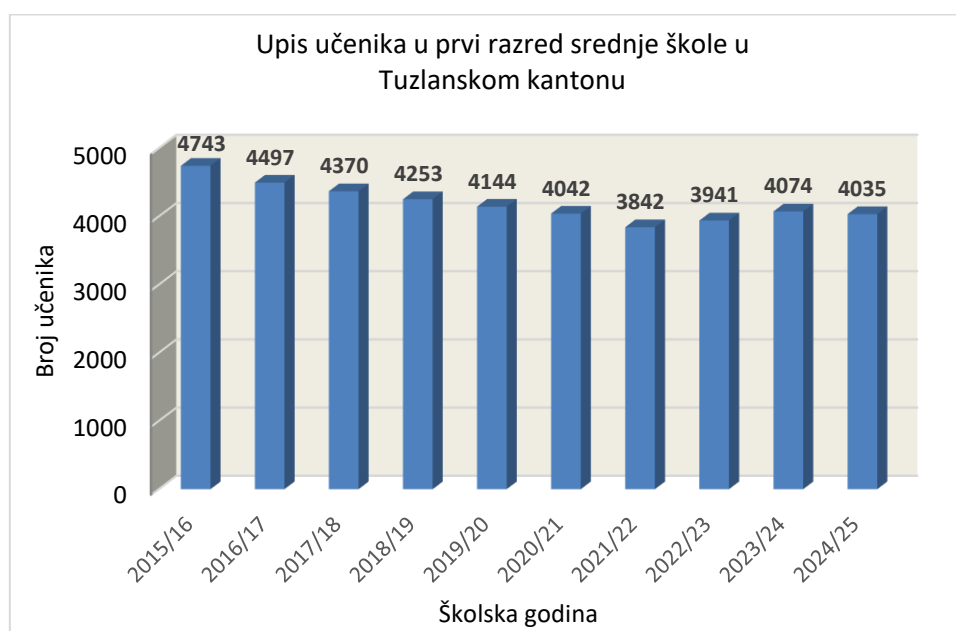
Prema informacijama resornog kantonalnog ministarstva, proteklih godina je zabilježeno dosta odlazaka porodica u inostranstvo, te je i broj učenika u osnovnim i srednjim školama konstantno opadao. U zadnje dvije godine, zabilježen je određeni broj povratnika iz inostranstva, te je ublažen trend smanjenja broja učenika.

Ukupan broj učenika koji se obrazuju u srednjim školama u Posavskom kantonu u školskoj 2024/25. godini je **771** (od toga 400 učenica). U odnosu na prethodnu školsku godinu, u tekućoj školskoj godini ukupan broj učenika srednje škole je veći za 12 učenika ili 1,6%.

Broj učenika s teškoćama u razvoju u redovnim srednjim školama je 7.

Tuzlanski kanton

U prvi razred srednjih škola Tuzlanskog kantona u školskoj 2024/25. godini, upisano je **4.035** učenika. U odnosu na prethodnu školsku godinu, ove školske godine upisano je 39 učenika manje, što predstavlja smanjenje za 0,96%.

Kada je u pitanju period prikazan u grafikonu, broj upisanih učenika u prvi razred srednjih škola u Tuzlanskom kantonu je fluktuirao.

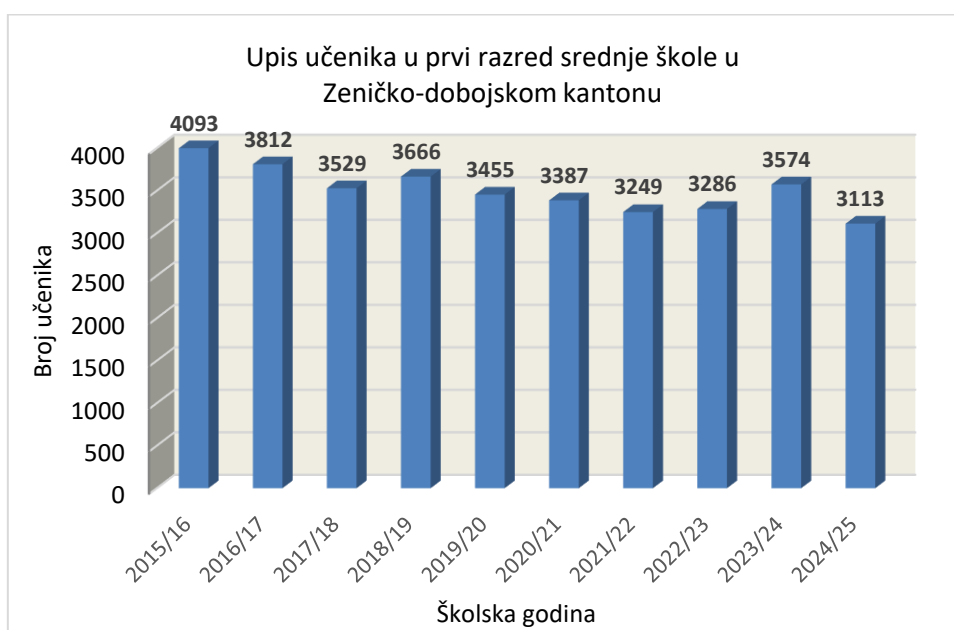
Upoređujući podatak o broju upisanih učenika u tekućoj školskoj godini s podatkom od početka perioda posmatranja (školska 2015/16. godina), broj upisanih učenika u tekućoj školskoj godini manji je za 708 učenika, što u procentima iznosi 14.9%.

Prema informacijama resornog kantonalnog ministarstva, razlog smanjenja broja učenika u osnovnim i srednjim školama je iseljavanje stanovništva.

Ukupan broj učenika srednjih škola u školskoj 2024/25. godini u Tuzlanskom kantonu je **13.051** (od toga 6.394 učenica), što je za 1,066 učenika ili 7,6% manje nego u prethodnoj školskoj godini. Broj učenika s teškoćama u razvoju u redovnim srednjim školama je 15.

Zeničko-dobojski kanton

U prvi razred srednjih škola Zeničko-dobojskog kantona u školskoj 2024/25. godini, upisano je **3.113** učenika (od toga 1444 učenica), što je za 461 učenika ili 12,9% manje nego prethodne školske godine. Ipak, s obzirom na to da podaci o broju učenika upisanih u prvi razred srednjih škola za školsku 2024/25. godinu ne uključuju podatke za općine Usora i Žepče, smatramo da je smanjenje broja učenika u odnosu na prethodnu školsku godinu manje od navedenog.

Što se tiče perioda prikazanog u grafikonu, broj upisanih učenika u prvi razred srednje škole fluktuirao je i u Zeničko-dobojskom kantonu s tendencijom smanjenja broja upisanih učenika.

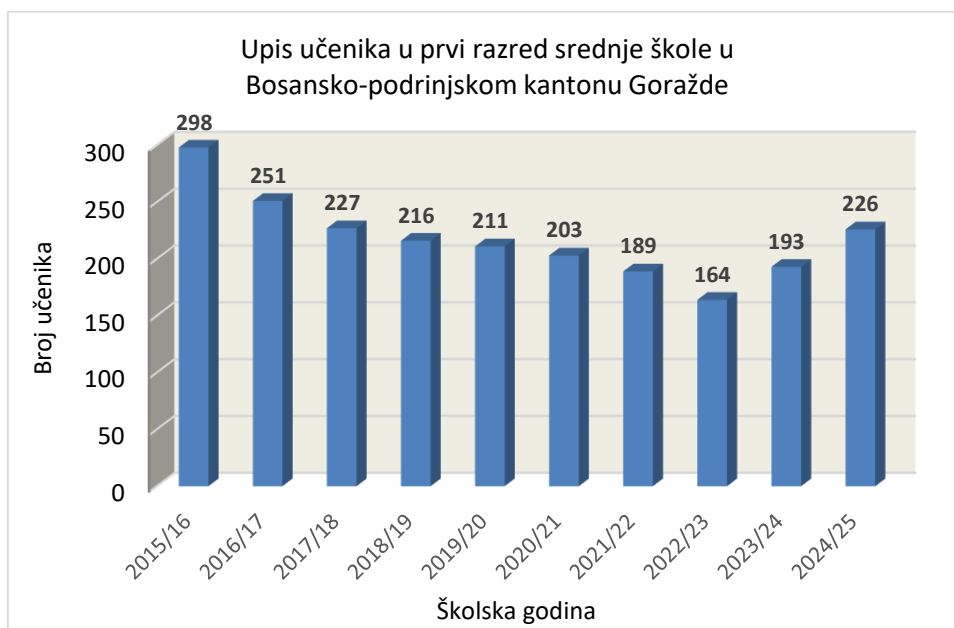
Upoređujući podatak o broju upisanih učenika u tekućoj školskoj godini s podatkom od početka perioda posmatranja (školska 2015/16. godina), uočit ćemo da je broj upisanih učenika u ovoj školskoj godini manji za 980 učenika ili 23.94%.

Ukupan broj učenika koji se obrazuju u srednjim školama u školskoj 2024/25. godini u Zeničko-dobojskom kantonu je **12.367** (od toga 6.116 učenica).¹⁰ U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika srednjih škola veći je za 369 učenika ili 3,08%. U redovnim srednjim školama, obrazuje se 231 učenik s teškoćama u razvoju.

¹⁰ Federalni zavod za statistiku. Saopćenje br. 12.2 od 16.12.2024. godine.

Bosansko-podrinjski kanton Goražde

U prvi razred srednje škole u školskoj 2024/25. godini, upisano je **226** učenika. U tekućoj školskoj godini upisana su 33 učenika ili 17,1% više nego u prethodnoj školskoj godini.

Podaci prikazani u grafikonu ukazuju na to da se broj učenika upisanih u prvi razred srednje škole do školske 2022/23. godine smanjivao, a od školske 2023/24. godine se počeo povećavati. Poređenjem podataka o upisu učenika iz tekuće školske godine s podacima zabilježenim na početku perioda posmatranja (školska 2015/16. godina), broj učenika koji su ove školske godine upisani u prvi razred srednje škole manji je za 72 učenika ili 24.2%.

Ukupan broj učenika srednjih škola u školskoj 2024/25. godini u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde je **688**, uključujući 3 učenika s invaliditetom. U odnosu na prethodnu školsku godinu, broj učenika srednjih škola veći je za 3 učenika ili 0,44%.

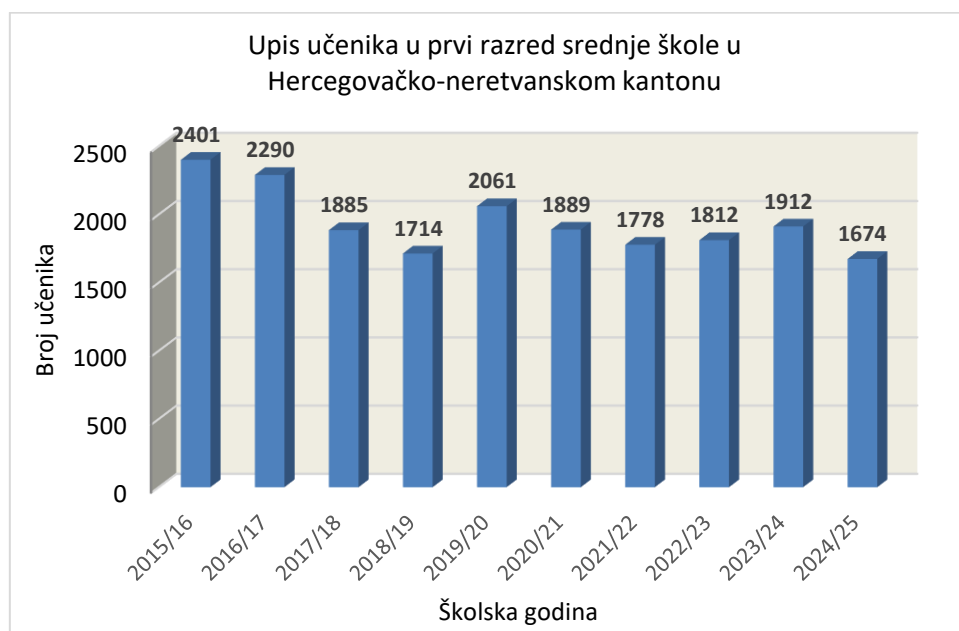
Srednjobosanski kanton

Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona nije dostavilo podatke o upisu učenika u osnovne i srednje škole u školskoj 2024/25. godini.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupan broj učenika srednjih škola u Srednjobosanskom kantonu u školskoj 2024/25. godini je 8.469 (od toga je 4.288 učenica).¹¹ U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika srednjih škola u ovom kantonu manji je za 280 učenika ili 3,2%.

Hercegovačko-neretvanski kanton

U prvi razred srednjih škola u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, upisana su **1.674** učenika u školskoj 2024/25. godini. U odnosu na prethodnu školsku godinu, upisano je 238 učenika manje, što čini procentualno smanjenje od 12,4%.

U posmatranom desetogodišnjem periodu, broj upisanih učenika u prvi razred srednje škole u Hercegovačko-neretvanskom kantonu je fluktuirao s tendencijom smanjenja broja učenika. U tekućoj školskoj godini, broj upisanih u prvi razred srednje škole manji je za 727 učenika ili 30,28% u odnosu na školsku 2015/16. godinu, koja predstavlja početak perioda posmatranja.

Ukupan broj učenika srednjih škola u školskoj 2024/25. godini u Hercegovačko-neretvanskom kantonu je 6.813, što predstavlja smanjenje za 365 učenika ili 5,1% u

¹¹ Federalni zavod za statistiku. Saopćenje br. 12.2 od 16.12.2024. godine.

odnosu na prethodnu školsku godinu. U redovnu nastavu u srednjim školama je uključeno 19 učenika s teškoćama u razvoju.

Zapadnohercegovački kanton

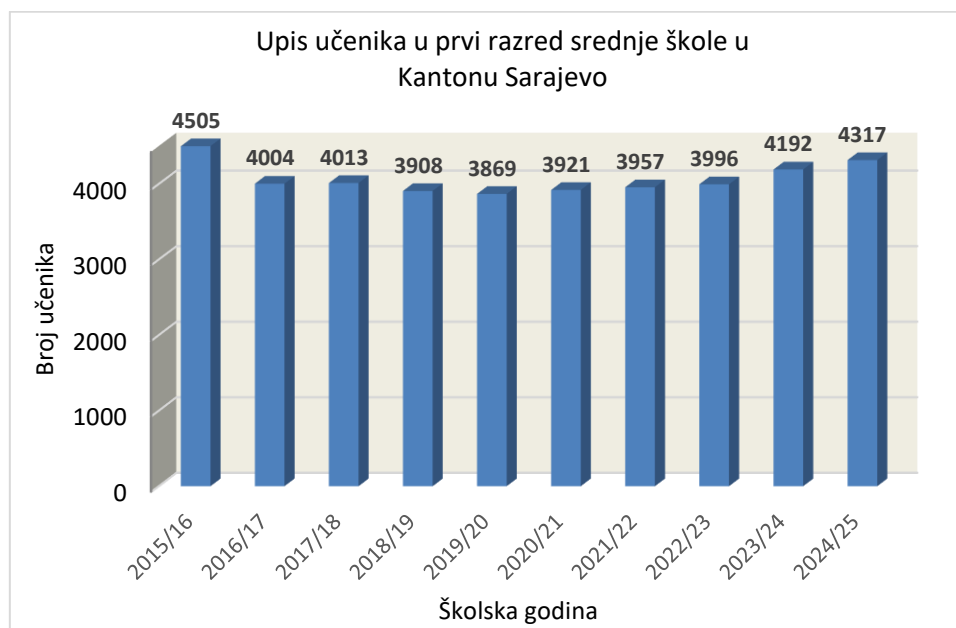
Resorno kantonalno ministarstvo nije dostavilo podatke o broju učenika upisanih u prvi razred srednje škole u Zapadnohercegovačkom kantonu.

Ukupan broj učenika srednjih škola u Zapadnohercegovačkom kantonu u školskoj 2024/25. godini je **3.219** (od toga 1.636 učenica).¹² U odnosu na prethodnu školsku godinu, broj učenika srednjih škola se smanjio za 148 učenika ili 4,4%.

Kanton Sarajevo

U školskoj 2024/25. godini, u prvi razred srednjih škola Kantona Sarajevo upisano je **4.317** učenika.

Upoređivanjem podatka o broju učenika upisanih u prvi razred srednje škole u tekućoj školskoj godini s podatkom iz prošle godine, može se ustanoviti da je ove školske godine upisano 125 učenika više, odnosno 2.98%.

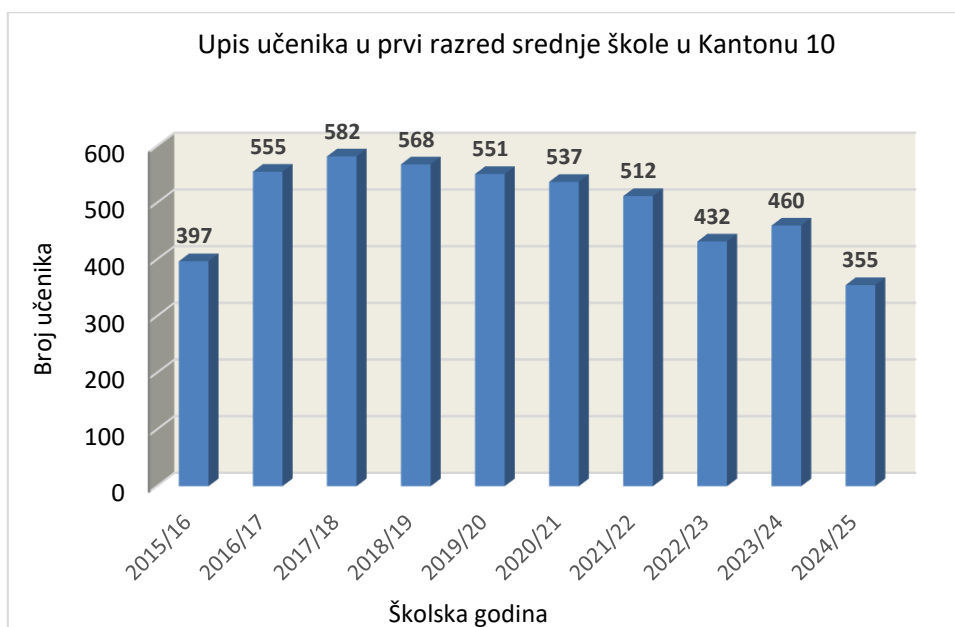
Kada je u pitanju kretanje broja učenika upisanih u prvi razred srednjih škola u Kantonu Sarajevo u desetogodišnjem periodu, može se primijetiti da je u Kantonu Sarajevo broj učenika fluktuirao s tendencijom smanjenja do školske 2019/20. godine, ali se nakon navedene školske godine ponovo počeo povećavati. Ukoliko uzmemo podatak iz ove školske godine i uporedimo ga sa školskom 2015/16. godinom, broj učenika je manji za 188 učenika, što u procentima iznosi 4,17%.

¹² Federalni zavod za statistiku. Saopćenje br. 12.2 od 16.12.2024. godine.

Ukupan broj učenika koji se obrazuju u srednjim školama u Kantonu Sarajevo u školskoj 2024/25. godini je **15.526** (od toga 7.838 učenica). U odnosu na prethodnu školsku godinu, ukupan broj učenika srednjih škola je veći za 518 učenika ili 3,45%. Redovne srednje škole pohađaju 184 učenika s teškoćama u razvoju, od kojih 176 učenika pohađa nastavu prema individualno prilagođenom programu, a 8 učenika prema Individualiziranom edukacijskom programu.

Kanton 10

U školskoj 2024/25. godini, u prvi razred srednjih škola Kantona 10 upisano je **355** učenika. Upoređivanjem podatka o broju učenika upisanih u prvi razred srednje škole u tekućoj školskoj godini s podatkom iz prošle godine, može se ustanoviti da je ove školske godine upisano 105 učenika ili 22,8% manje.

Kada je u pitanju kretanje broja učenika upisanih u prvi razred srednjih škola u Kantonu 10 u desetogodišnjem periodu, može se primijetiti da je u Kantonu 10 broj učenika značajno fluktuirao. Ukoliko uzmemo podatak iz ove školske godine i uporedimo ga sa školskom 2015/16. godinom, broj učenika je manji za 42 učenika, što u procentima iznosi 10,6%.

Ukupan broj učenika koji se obrazuju u srednjim školama u Kantonu 10 u školskoj 2024/25. godini je **1.597** učenika i manji je za 165 učenika ili 9,4% u odnosu na prethodnu školsku godinu. Redovne srednje škole pohađa 29 učenika s invaliditetom (teškoćama u razvoju).

2.2. Zbirni podaci o broju učenika srednjih škola u školskoj 2024/25. godini u Federaciji BiH i kretanje broja učenika srednjih škola u periodu školska 2015/16 – 2024/25. godina

Tabela 4: Broj učenika u srednjim školama u Federaciji Bosne i Hercegovine u školskoj 2024/25. godini

Redni broj	Kanton	Broj učenika	
		Prvi razred	Ukupno:
1.	Unsko-sanski	1.764	6.619
2.	Posavski	176	771
3.	Tuzlanski	4.035	13.051
4.	Zeničko-dobojski	3.113	12.367 ¹³
5.	Bosansko-podrinjski	226	688
6.	Srednjobosanski	-	8.469 ¹⁴
7.	Hercegovačko-neretvanski	1.674	6.813
8.	Zapadnohercegovački	-	3.219 ¹⁵
9.	Kanton Sarajevo	4.317	15.526
10.	Kanton 10	355	1.597
Ukupno Federacija BiH		19.425 ¹⁶	69.120

Izvor: Podaci u tabeli 4 prikupljeni su od resornih kantonalnih ministarstava i od Federalnog zavoda za statistiku.

Tabela 5: Pregled kretanja broja upisanih učenika u prvi razred srednjih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine za period školska 2015/16 – 2024/25. godina

Red. broj	Kanton	Školska godina										Povećanje/smanjenje	% Promjene ¹⁷ (k/a)×100
		2015/16.	2016/17.	2017/18.	2018/19.	2019/20.	2020/21.	2021/22.	2022/23.	2023/24.	2024/25.		
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j		
1.	USK	2.843	2.659	2.510	2.380	2.111	2.060	1.938	1.889	2.022	1.764	-1.079	-38%
2.	PK	318	342	279	271	259	222	218	216	200	176	-142	-44,7%
3.	TK	4.743	4.497	4.370	4.253	4.144	4.042	3.842	3.941	4.074	4.035	-708	-14,9%
4.	ZDK	4.093	3.812	3.529	3.666	3.455	3.387	3.249	3.286	3.574	3.113	-980	-23,9%
5.	BPK	298	251	227	216	211	203	189	164	193	226	-72	-24,2%
6.	SBK	3.088	2.839	2.677	1.128	2.596	2.525	2.382	2.421	2.353	-	-	-
7.	HNK	2.401	2.290	1.885	1.714	2.061	1.889	1.778	1.812	1.912	1.674	-727	-30,3%
8.	ZHK	1.012	1.004	976	652	815	877	933	821	831	-	-	-
9.	KS	4.505	4.004	4.013	3.908	3.869	3.921	3.957	3.996	4.192	4.317	-188	-4,2%
10.	K10	397	555	582	568	551	537	512	432	460	355	-42	-10,6%
Federacija BiH		23.698	22.253	21.048	18.756	20.072	19.663	18.998	18.978	19.811	19.425	-4.273	-18%

Izvor: Podaci u tabeli 5 za školsku, 2015/16, 2016/17, 2017/18, 2018/19, 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23. i 2023/24. godinu preuzeti su iz statističkih biltena Federalnog zavoda za statistiku br. 238/2016, 253/2017, 273/2018, 294/2019, 312/2020, 330/2021, 350/2022, 361/2023. i 379/2024. Podaci koji se odnose na školsku 2024/25. godinu prikupljeni su od resornih kantonalnih ministarstava i iz Saopćenja Federalnog zavoda za statistiku br. 12.2 od 16.12.2024. godine.

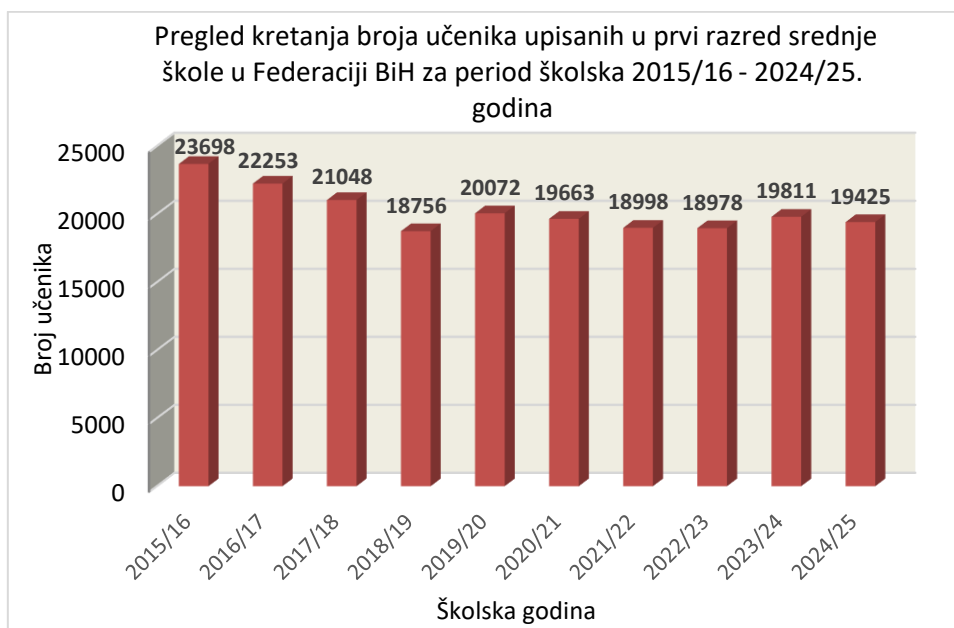
¹³ Federalni zavod za statistiku. Saopćenje br. 12.2 od 16.12.2024. godine

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Zaokruženo na jednu decimalu.

U grafikonu iznad dati su podaci za Federaciju Bosne i Hercegovine.

U grafikonu iznad prikazani su podaci o broju upisanih učenika u prve razrede srednjih škola u Federaciji BiH za period školska 2015/16 - 2024/25. godina. U tekućoj školskoj godini, broj učenika upisanih u prve razrede srednjih škola u odnosu na prethodnu školsku godinu je manji za **386** učenika ili **1.9%**.

Pregled kretanja broja učenika u navedenom desetogodišnjem periodu ukazuje na trend smanjenja broja učenika upisanih u prvi razred srednje škole. Ipak, ono što je potrebno istaći je da smanjenje broja učenika nije zabilježeno u kontinuitetu. Naime, smanjenje broja učenika upisanih u prvi razred srednje škole je bilo značajno i kontinuirano do školske 2018/19. godine, ali je u školskoj 2019/20. godini došlo do povećanja broja upisanih učenika u prvi razred srednje škole u odnosu na prethodnu godinu. Nakon školske 2019/20. godine je primjetna fluktuacija u broju učenika, a posljednje dvije školske godine bilježimo izvjesnu stabilizaciju broja upisanih učenika. Ukoliko uzmemo podatak iz ove školske godine i uporedimo ga sa školskom 2015/16. godinom, broj učenika je manji za 4.273 učenika, što u procentima iznosi 18,03%.

Razmatranjem podataka iz tabele 5, evidentno je da svi kantoni bilježe smanjenje broja učenika upisanih u prvi razred srednjih škola u posmatranom desetogodišnjem periodu.

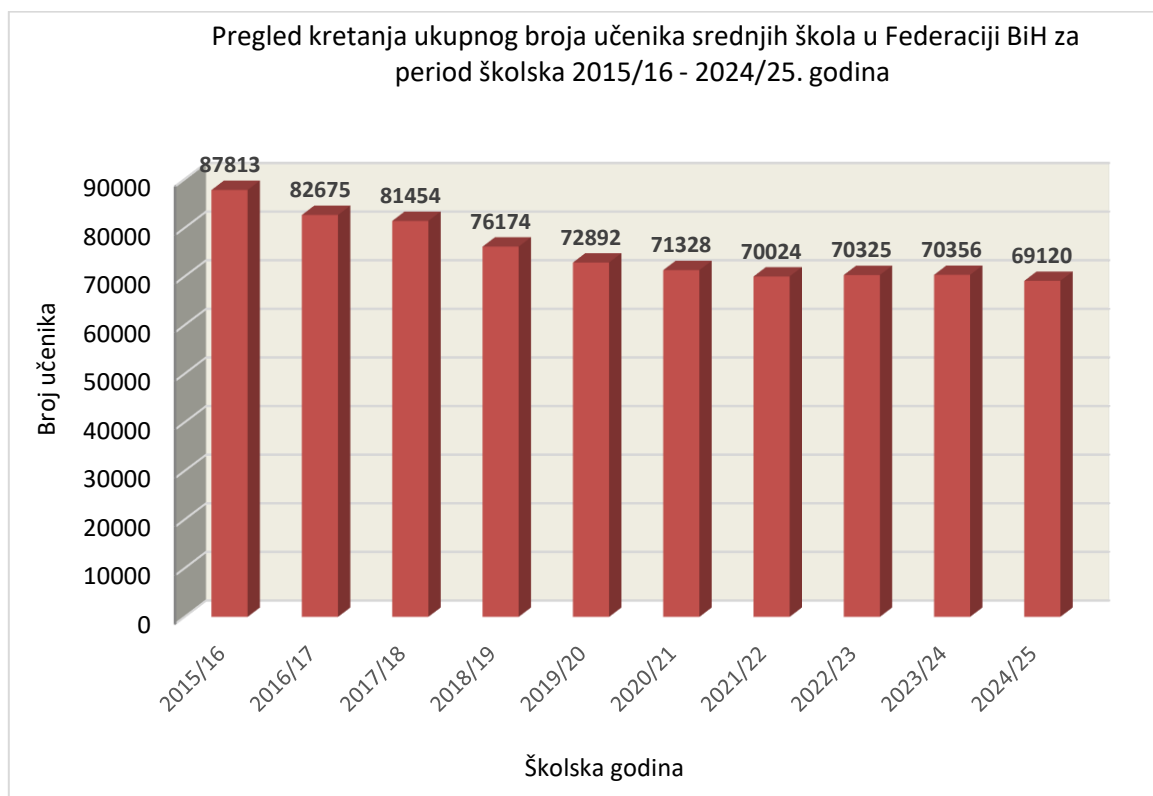
Ukoliko uporedimo podatke za ovu školsku godinu za osam kantona za koje su nam dostavljeni podaci (izuzev Srednjobosanskog i Zapadnohercegovačkog kantona) i uporedimo ih sa početnom godinom analize (školskom 2015/16. godinom), ustanovit ćemo da najveće procentualno smanjenje broja učenika bilježe Unsko-sanski kanton (38%), Posavski kanton (44,7%) i Hercegovačko-neretvanski kanton (30,3%).

Tabela 6: Pregled kretanja ukupnog broja učenika u srednjim školama u Federaciji Bosne i Hercegovine za period školska 2015/16 – 2024/25. godina

Red. broj	Kanton	Školska godina										Povećanje/ smanjenje j-a	% Promjene ¹⁸ (k/a)× 100
		2015/ 16.	2016/ 17.	2017/ 18.	2018/ 19.	2019/ 20.	2020/ 21.	2021/ 22.	2022/ 23.	2023/ 24.	2024/ 25.		
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j		
1.	USK	10.239	9.619	9.496	8.698	8.046	7.501	7.107	6.792	6.733	6.619	-3.620	-35,4%
2.	PK	1.413	1.300	1.160	1.037	986	896	865	805	759	771	-642	-45,4%
3.	TK	16.850	15.751	15.966	15.582	15.078	14.923	14.384	14.128	14.117	13.051	-3.799	-22,5%
4.	ZDK	14.778	14.478	14.006	13.558	12.688	12.365	11.908	11.875	11.998	12.367	-2.411	-16,3%
5.	BPK	1.031	948	964	896	832	788	748	706	685	688	-343	-33,3%
6.	SBK	11.420	10.610	10.087	8.320	7.878	7.869	8.097	8.867	8.749	8.469	-2.951	-25,8%
7.	HNK	9.386	8.614	8.089	7.614	7.328	7.055	7.121	7.284	7.178	6.813	-2.573	-27,4%
8.	ZHK	4.265	4.029	3.803	3.390	3.265	3.138	3.168	3.281	3.367	3.219	-1.046	-24,5%
9.	KS	16.148	15.285	15.926	15.162	14.733	14.750	14.679	14.770	15.008	15.526	-622	-3,9%
10.	K10	2.283	2.041	1.957	1.917	2.058	2.043	1.947	1.817	1.762	1.597	-686	-30%
Σ Federacija BiH		87.813	82.675	81.454	76.174	72.892	71.328	70.024	70.325	70.356	69.120	-18.693	-21,3%

Izvor: Podaci u tabeli 6 za školsku 2015/16, 2016/17, 2017/18, 2018/19, 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23. i 2023/24. godinu preuzeti su iz statističkih biltena Federalnog zavoda za statistiku br. 238/2016, 253/2017, 273/2018, 294/2019, 312/2020, 330/2021, 350/2022, 361/2023. i 379/2024. Podaci koji se odnose na školsku 2024/25. godinu prikupljeni su od resornih kantonalnih ministarstava i iz Saopćenja Federalnog zavoda za statistiku br. 12.2 od 16.12.2024. godine.

¹⁸ Zaokruženo na jednu decimalu.

U grafikonu iznad dati su zbirni podaci za Federaciju Bosne i Hercegovine

Ukupan broj učenika srednjih škola u Federaciji BiH u tekućoj školskoj godini u odnosu na prethodnu školsku godinu manji je za **1.236** učenika ili **1.76%**.

Analizirajući grafički prikaz kretanja ukupnog broja učenika srednjih škola u Federaciji BiH u posljednjih deset školskih godina, kao i podatke iz tabele 6, koja obuhvata period školska 2015/16 – 2024/25. godina, može se konstatirati da je do školske 2021/22. godine bio prisutan trend kontinuiranog smanjenja ukupnog broja učenika srednjih škola. U školskoj 2022/23. i 2023/24. godini, primjetno je bilo blago povećanje ukupnog broja učenika srednjih škola u Federaciji BiH u odnosu na školsku 2021/22. godinu, ali u tekućoj školskoj godini ponovo je zabilježeno smanjenje ukupnog broja učenika u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Kada analiziramo procentualne razlike u broju učenika srednjih škola u tekućoj školskoj godini u odnosu na početnu godinu analize, školsku 2015/16. godinu, može se primijetiti da svi kantoni bilježe smanjenje broja učenika, a najveće procentualno smanjenje broja učenika zabilježeno je u Unsko-sanskom kantonu (35,4%), Posavskom kantonu (45,4%), Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde (33,3%) i Kantonu 10 (30%).

REZIME

Nastava u školskoj 2024/25. godini za učenike osnovnih i srednjih škola počela je 02.09.2024. godine u sljedećih sedam kantona: Unsko-sanskom, Tuzlanskom, Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, Zeničko-dobojskom, Srednjobosanskom i Kantonu Sarajevo, te Kantonu 10. U tri preostala kantona (Posavskom, Hercegovačko-neretvanskom i Zapadnohercegovačkom kantonu) nastava je počela 09.09.2024. godine. Prvo polugodište školske 2024/25. godine u Hercegovačko-neretvanskom kantonu je obilježio štrajk prosvjetnih radnika, zbog čega učenici osnovnih i srednjih škola u ovom kantonu nisu pohađali nastavu od 26.11.2024. godine do 25.12.2024. godine.

Razmatrajući podatke o broju učenika upisanih u prvi razred osnovne škole u Federaciji BiH u školskoj 2024/25. godini, može se utvrditi da je broj učenika u tekućoj školskoj godini u odnosu na prethodnu školsku godinu manji za **293** učenika ili **1.6%**.

Analizom kretanja broja učenika upisanih u prvi razred osnovnih škola u Federaciji Bosne i Hercegovine od školske 2015/16. godine do školske 2024/25. godine, ustanovljeno je da je broj učenika u posmatranom periodu fluktuirao s tendencijom smanjenja.

Podaci o ukupnom broju učenika osnovnih škola u Federaciji BiH u školskoj 2024/25. godini pokazuju da je ukupan broj učenika osnovnih škola u tekućoj školskoj godini manji za **1.817** učenika ili **1.1%** u odnosu na prethodnu školsku godinu.

Pregled kretanja ukupnog broja učenika osnovnih škola za period od školske 2015/16. do školske 2024/25. godine ukazuje na kontinuirano smanjenje broja učenika osnovnih škola u Federaciji BiH. Smanjenje broja učenika osnovnih škola evidentno je u osam kantona u Federaciji BiH, dok Bosansko-podrinjski kanton Goražde i Kanton Sarajevo bilježe pozitivan trend, odnosno povećanje broja učenika za 4,6% u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde i za 5,1% u Kantonu Sarajevo, u tekućoj školskoj godini u odnosu na početnu godinu analize, tj. školsku 2015/16. godinu.

Kada su u pitanju podaci o broju upisanih učenika u prve razrede srednjih škola u Federaciji BiH, broj upisanih učenika u tekućoj školskoj godini u odnosu na prethodnu školsku godinu manji je za **386** učenika ili **1.9%**.

Analiza kretanja broja učenika prvih razreda srednjih škola u desetogodišnjem periodu (školska 2015/16 – školska 2024/25. godina) ukazuje na trend smanjenja broja učenika upisanih u prve razrede srednjih škola u Federaciji BiH. Ipak, potrebno je istaći da smanjenje broja učenika nije zabilježeno u kontinuitetu, odnosno bilo je kontinuirano do školske 2018/19. godine, ali je u školskoj 2019/20. godini došlo do povećanja broja upisanih u prvi razred srednje škole u odnosu na prethodnu godinu. Nakon školske 2019/20. godine, primjetna je fluktuacija broja učenika, a posljednje dvije školske godine bilježi se izvjesna stabilizacija broja upisanih učenika.

Ukupan broj učenika srednjih škola u Federaciji BiH u tekućoj školskoj godini u odnosu na prethodnu školsku godinu manji je za **1.236** učenika ili **1.76%**.

Analizirajući podatke o ukupnom broju učenika srednjih škola u Federaciji BiH za desetogodišnji period, od školske 2015/16. do školske 2024/25. godine, može se konstatirati da je do školske 2021/22. godine bio prisutan trend kontinuiranog smanjenja broja učenika srednjih škola. U školskoj 2022/23. i 2023/24. godini, primjetno je bilo blago povećanje ukupnog broja učenika srednjih škola u Federaciji BiH u odnosu na školsku 2021/22. godinu, ali u tekućoj školskoj godini ponovo je zabilježeno smanjenje ukupnog broja učenika u odnosu na prethodnu školsku godinu.

PREPORUKE

Preporuka 1. Potrebno je svoj djeci predškolskog uzrasta osigurati predškolski odgoj i obrazovanje u godini pred polazak u osnovnu školu, u skladu s članom 16. Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini, kako bi se svakom djetetu omogućio kvalitetan početak institucionalnog odgoja i obrazovanja i olakšao prelazak u osnovno obrazovanje i odgoj.

Preporuka 2. Potrebno je uspostaviti efikasan sistem evidentiranja djece koja ne upisuju osnovnu i srednju školu i koja napuštaju osnovno i srednje obrazovanje prije njegovog završetka.

Preporuka 3. Potrebno je osigurati pravo upisa u osnovnu školu djeci koja nisu evidentirana u matične knjige rođenih i olakšati procedure upisa za djecu pripadnika romske nacionalnosti, djecu stranih državljana i drugu djecu koja mogu imati birokratske prepreke prilikom upisa u osnovnu školu.

Preporuka 4. Potrebno je razvijati i podržati programe naknadnog sticanja osnovnog i srednjeg obrazovanja za odrasle bez kvalifikacije i osigurati određena sredstva za ovu namjenu iz federalnog, kantonalnih i općinskih budžeta.

Preporuka 5. U budžetima općina, kantona i Federacije BiH, potrebno je osigurati dovoljno sredstava za podršku porodicama koje imaju djecu školskog uzrasta, posebno onima u stanju socijalne potrebe, kroz osiguranje besplatnog prijevoza učenicima osnovnih i srednjih škola koji imaju pravo na isti, u skladu s važećom zakonskom regulativom, besplatnih udžbenika, školskog pribora i drugih vidova finansijske podrške školovanju djece. Svrha navedenih mjera je osiguranje jednakih mogućnosti za osnovno i srednje obrazovanje za svu djecu te preveniranje napuštanja osnovnog i srednjeg obrazovanja prije njegovog završetka.

Preporuka 6. Neophodno je djeci s posebnim obrazovnim potrebama osigurati nesmetan pristup i učešće u kvalitetnom predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju i poboljšati kapacitete odgojno-obrazovnih ustanova za stvaranje inkluzivnog okruženja za socijalizaciju, odgoj i obrazovanje sve djece, odnosno stvaranje stimulativnog okruženja koje će poticati njihov socio-emocionalni, kognitivni i tjelesni razvoj.

Preporuka 7. Potrebno je osigurati kontinuitet izdvajanja za obrazovanje na svim administrativnim nivoima (lokalnom, kantonalnom i nivou Federacije BiH), a po mogućnosti i povećanje istih, te obrazovanje tretirati kao investiciju u razvoj društva.

Preporuka 8. Potrebno je osigurati pravo na obrazovanje svakom djetetu u Federaciji BiH u skladu sa članom 2. Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, te članovima 28. i 29. Konvencije o pravima djeteta (1989), uvažavajući činjenicu da se prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno primijenjuju u Bosni i Hercegovini i imaju prioritet nad svim ostalim zakonima. Konvencija o pravima djeteta je, također, navedena u Aneksu I Ustava BiH, kao jedan od dodatnih sporazuma o ljudskim pravima koji će se primjenjivati u Bosni i Hercegovini.